

آخرین منبر

آخرین سخنرانی حجت الاسلام فلسفی

با یادداشتی از غلامعلی حداد عادل

دفتر نشر فرهنگ اسلامی

حداد عادل، غلامعلی، ۱۳۲۴ - ، گردآورنده
آخرین منبع، آخرین سخنرانی حجت الاسلام فلسفی / [گردآورنده غلامعلی
حداد عادل] - تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۴.
چهار، [۷۶] ص.

ISBN : 964-476-136-7

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا.

کتابنامه: ص. [۷۶].

۱. فلسفی، محمد تقی، ۱۳۸۳-۱۳۷۷ - - پیامها و سخنرانیها. ۲. ایران - -
تاریخ - - پهلوی، ۱۳۲۰-۱۳۵۷ - - روحانیت. ۳. روحانیت - - ایران - - فعالیتهای
سیاسی. ۴. مجتهدان و علما - - خاطرات. الف. دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
ب. عنوان.

۲۹۷/۹۹۸

ح ۴ ف ۳/ ۲۵۵ BP

۴۵۳۳۴-۸۴م

کتابخانه ملی ایران

دفتر نشر فرهنگ اسلامی

دفتر مرکزی: پاسداران، خیابان شهید ناطق نوری، بوستان کتاب. تلفن: ۲۲۸۵۶۱۲۴
مرکز بخش و فروشگاه مرکزی: میدان ارک، جنب مسجد ارک. تلفن: ۲۳۱۱۴۲۸۸ - ۲۳۹۲۷۴۱۲
تلفن مرکز بخش: ۳۳۹۲۰۳۰۷

عنوان: آخرین منبع

آخرین سخنرانی حجت الاسلام فلسفی

با یادداشتی از غلامعلی حداد عادل

چاپ اول: ۱۳۸۵

این کتاب در ۱۰۰۰ نسخه در چاپخانه دفتر نشر فرهنگ اسلامی لیتوگرافی، چاپ و صحافی شد.

همه حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۷-۱۳۶-۴۷۶-۹۶۴

فروشگاه شماره یک: میدان انقلاب، بازارچه کتاب تلفن: ۶۶۴۶۹۶۸۵

فروشگاه شماره دو: میدان انقلاب، خیابان ۱۶ آذر تلفن: ۶۶۴۱۸۹۳۵

فروشگاه شماره سه: شمیران تلفن: ۲۲۷۱۳۳۵۱ فروشگاه شماره چهار: شریعتی تلفن: ۲۲۸۵۵۱۶۴

فروشگاه قم: خیابان ارم تلفن: ۷۷۳۸۱۵۰

فروشگاه مشهد: چهار راه شهدا، پشت باغ نادری، کوچه شهید خوراکیان، مجتمع گنجینه کتاب تلفن: ۲۲۱۲۸۳۱-۲

مقدمه

مهمترین سخنان آدمی، معمولاً در آخرین لحظات عمر به زبان جاری می‌شود. پیامبر اسلام ﷺ مهمترین فراز از رسالت خود را در حجة الوداع در غدیر خم به گوش جهانیان رسانید و این در حالی بود که می‌دانست بزودی به سرای جاویدان خواهد شتافت. امیرالمؤمنین علی علیه السلام، هنگامی که سم مهلک، آهسته آهسته از محل زخم شمشیر به جانش رسوخ می‌کرد، خطاب به فرزندان عالی‌ترین نکات و ضروری‌ترین سفارشهایی را که برای دنیا و آخرت آنها لازم بود به زبان آورد و این اتفاق کمی بعدتر، برای فرزند او امام حسن مجتبی علیه السلام نیز رخ داد.

وصایای بسیاری در ادبیات هر ملتی وجود دارد که حاکی از آخرین سخنان پدر یا مادری دلسوز و دانا است که کوشیده در واپسین لحظات عمر خود، عصاره دانسته‌ها و تجربیاتش را در قالب جملاتی چند، در اختیار عزیزانش قرار دهد تا چراغ روشنی‌بخش آینده آنها گردد.

مرحوم فلسفی که قریب هفتاد سال از عمر خود را صرف تعلیم و تعلم نمود، در روزهایی که به یکی از دهها دلیل کهولت و پیری، از توانش در اجرای یک منبر پرشور کاسته شده بود، تصمیم گرفت یکی از آخرین منبرهای خود را برگزار کند. منع طبیب و احساس نزدیکی مرگ، اگر چه آن خطیب توانا را از این امر باز می داشت ولی او می خواست این منبر، برای بیان آخرین یافته اش بر پا شود.

دهها سال بود که مردم را از دزدی، خیانت، نزاع، دروغ، غیبت و نمایی، حذر می داد و نیز در همان سالها، همان مردم را به نماز، روزه، حج، جهاد و امانت دعوت می کرد. به نظر، هفتاد سال فرصت خوبی بود برای این که او بتواند مرد و زن را به آنچه باید کنند، ترغیب کند و از آنچه باید پرهیزند، بر حذر دارد ولی فلسفی در آن روزهای آخر، چیزی را یافته بود که بدون آن، نمازها و روزه ها، ناتمام می ماند. این بود که به سختی خود را به بالای منبری رسانید که سالهای سال از روی آن، مردم را به دین خدا دعوت کرده بود و خطاب به همه، از آنها خواست که درباره هم قضاوت نکنند و یکدیگر را، حتی به گناهانی که از هم دیده اند، متهم نسازند چرا که هیچکس نمی داند کدام گناه کار به سبب توبه آمرزیده می شود و یا، کدام نیکوکار، به سبب لغزشی، گرفتار و گمراه می گردد! او از مردم خواست تا به آخرین سخنانش خوب گوش فرا دهند. پس رو به آنان گفت: «به خوبیهایی خود مغرور نشوید و بدیهایی دیگران را در حسابهای دلتان وارد نسازید چرا که مدرسه کربلا با شاگردی به نام حر، این

شیوه ارزشیابی را باطل و پوچ ساخته است.»

او از قول رسول خدا ﷺ به مردم گفت: هر که شب بیدار باشد و در دلش نسبت به مسلمانی، ناپاکی و ناراستی باشد، آن شب در غضب خداست، اگر صبح شود و آن غش و کدورت در دلش باقی باشد آن روز هم در سخط و غضب خداست و چون این شبانه روز از او بگذرد و در چنین حال و وضعیتی بمیرد، نامسلمان از دنیا رفته است.

اکنون من و شما نیز می‌توانیم صدای آن پیر صادق و رهنما را بشنویم که در سرانجام زندگی، خطاب به همه ما می‌گوید: مسلمانان! با هم دوست باشید و راست! و در حق یکدیگر به بدی و کدورت، داوری نکنید!

دفتر نشر فرهنگ اسلامی